

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 172-01/17-5/ EPA 1989-VII
Ljubljana, 19. 6. 2017

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela

Mnenje

k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2E) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 75. seji 13. 6. 2017 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2E), ki sta ga v obravnavo po skrajšanem postopku Državnemu zboru predložili poslanki dr. Mirjam Bon Klajnšček in mag. Alenka Bratušek.

Komisija predlog zakona **podpira in hkrati poziva predlagateljici, da v skladu s pripombami Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora skušata uskladiti odprto vprašanje reprezentativnosti mladih v Svetu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.**

Komisija ugotavlja, da želita predlagateljici z novelo zakona zagotoviti večjo reprezentativnost partnerjev, sodelujočih v socialnem dialogu, in sicer na podlagi zagotovitve članstva predstavniku reprezentativne mladinske organizacije v Svetu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), glede na to, da na podlagi ZUJF-C mladi (dijaki in študenti) prispevajo v zdravstveno blagajno. Predlagateljici poudarjata pozitiven vpliv aktivne participacije mladih na oblikovanje svoje identitete ter na prevzem odgovornosti za svojo prihodnost. Kot organizacijo, ki naj bi zastopala predstavnike mladih v Svetu ZPIZ, je v predlogu zakona navedena Študentska organizacija Slovenije (ŠOS). Pri tem predlagateljici poudarjata, da predlog ni namenjen favoriziranju katere od organizacij, ki zastopajo mlade, ampak da je bil ŠOS določen kot zastopnik mladih na podlagi dejstva, da prejema koncesijske dajatve iz naslova študentskega dela.

Komisija je bila seznanjena s stališčem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki ocenjuje, da je predlog zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Pojasnjuje, da so o navedenem predlogu razpravljali različni deležniki že v okviru priprave Bele knjige o pokojninah ter da je ministrstvo o tej temi tudi na sejah

komisije že večkrat razpravljalo in idejo podprlo. Kljub podpori predlogu zakona pa ministrstvo opozarja, da bi se bilo treba z Ministrstvom za zdravje uskladiti glede sprememb v predstavnih organih obeh zavodov (ZZVZZ in ZPIZ), da ne bi prišlo do situacije, ko bi se članstvo mladim zagotovilo zgolj v enem od omenjenih organov.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem ŠOS, ki predlog zakona podpira in pri tem posebej poudarja, da delež sredstev, ki jih vplačajo dijaki in študenti v pokojninsko blagajno, ni zanemarljiv, saj so 2015 in 2016 posredno prek delodajalcev dijaki in študenti vanjo prispevali 114 milijonov evrov. ŠOS se zavzema za institucionalno predstavnost mladih v vseh organih, ki so neposredno povezani z vprašanji, ki se dotikajo tudi mladih. Zdi se ji pomembno, da so del procesov odločanja ter da imajo pregled nad poslovanjem in delovanjem ZZZS kot tudi ZPIZ. Glede na to, da so dijaki in študenti pred dvema letoma pristali na dodatno obremenitev dijaškega in študentskega dela, bi bil po njihovem mnenju skrajni čas, da se jim njihov prispevek prizna. ŠOS dodatno poudarja, da je po zakonu legitimni predstavnik vseh študentov, medtem ko je način organiziranja mladinskih organizacij drugačen. Kljub temu, da ŠOS ne pristaja na njihovo izločitev iz članstva v Svetu ZPIZ, ne nasprotuje morebitni vključitvi dodatnega predstavnika mladih (npr. predstavnika Mladinskega sveta Slovenije) v omenjeni svet v primeru, da bi prišlo do takšnega dogovora.

Mladinski svet Slovenije (MSS) v osnovi predlog zakona podpira in si želi, da bi se lahko v Svet ZPIZ vključilo tako predstavnike ŠOS kot MSS. Opozarja, da se velikokrat govori o pomembni vlogi mladih v družbi, nato pa konkretni predlogi hitro naletijo na zavrnitev. MSS poudarja, da ni dovolj, če se samo posluša stališča mladih, treba jih je tudi upoštevati. Opozarja tudi, da če se bo pri zagotavljanju participacije v procesih odločanja kot kriterij uporabljal zgolj delež sredstev, ki jih posamezna družbena skupina prispeva v posamezno blagajno socialnega varstva, potem večina družbe ne bo imela svojega glasu. MSS zastopa mlade od 15. do 29. leta, ne glede na njihov status (zaposleni, nezaposleni, študenti, dijaki...), zato lahko zagotovi široko zastopstvo različnih segmentov populacije mladih. Posebej poudarja, da k sodelovanju MSS pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih, ter posvetovanju pred odločanjem o pomembnih vprašanjih na Vladi, ministrstvih in v lokalnih skupnostih navajata tudi 5. in 6. člen Zakona o mladinskih svetih.

Komisija je o nujnosti vključitve mladih v procese odločanja o vseh vprašanjih, ki se dotikajo njihove prihodnosti, tudi sama že večkrat razpravljala (nazadnje ob obravnavi poročila ZPIZ za leto 2016) ter ob omenjenih priložnostih vedno podprla idejo o članstvu v skupščini oziroma svetu dveh pomembnih blagajn v državi (zdravstvene in pokojninske). Komisija vedno znova poudarja pomembnost povrnitve zaupanja mladih v omenjeni dve blagajni, k čemur bi lahko pripomoglo tudi to, da bi mladi dobili podrobnejši vpogled v delovanje omenjenih blagajn.

Komisija ugotavlja, da ne glede na splošno podporo ideji vključitve mladih v Svet ZPIZ, ostaja odprto vprašanje, kateri organizaciji, ki zastopa mlade, bo pripadla pravica članstva, saj predlog zakona predvideva zgolj enega predstavnika mladih v omenjenemu svetu. Posledično je bilo v razpravi s strani nekaterih članov komisije izraženo stališče, da takšen pristop lahko predstavlja t. i. Pandorino skrinjico, saj se bo vedno kakšen od segmentov določene skupine interesov (tokrat mladih) počutil bolj ali manj poklicanega za zastopanje celotne skupine. Kot primer segmenta

mladih, ki velikokrat nima svojega glasu, je bila navedena populacija mladih zaposlenih, ki niso študenti, a prav tako prispevajo sredstva v obe blagajni. Posledično se je komisija spraševala, na kakšen način bi bilo sploh možno zagotoviti najbolj pravično zastopanje interesov vseh segmentov populacije mladih.

Na podlagi navedenega je bilo v razpravi pozvano bodisi k spremembi pogoja za zastopanje mladih v Svetu ZPIZ bodisi k podrobnejši utemeljitvi, zakaj se za zastopnika izbere določeno organizacijo. Da navedeno vprašanje ni jasno definirano oziroma da predlagana izbira (da je to ŠOS) ni ustrezno utemeljena, je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Posledično je komisija pozvala predlagateljici k razrešitvi omenjenega odprtega vprašanja na podlagi usklajevanja s ključnimi deležniki.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Tomaž Horvat, mag. prava.

Mag. Nuša Zupanec, l.r.
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun, l.r.
predsednik komisije